

Onderzoekskaarten Beleef de Lente

Inhoud in het kort

Deze onderzoekskaart hoort bij Beleef de Lente. Dankzij de webcams van Beleef de Lente wordt het wondere leven van verschillende vogels tijdens het broeden zichtbaar. Er zijn 5 onderzoekskaarten waarmee leerlingen hun kennis kunnen verdiepen: *Eieren en kuikens*, *Geluiden*, *Voedsel en snavels*, *Wonen en nestelen* en *Gevaren en bedreigingen*. Met leerlingen uit groep 1-4 kun je deze kaarten klassikaal behandelen.

Benodigdheden

- digibord met internetverbinding om filmpjes en livebeelden te bekijken - als de leerlingen zelfstandig met de materialen aan de slag gaan, hebben ze (per groepje) een apparaat met internetverbinding nodig

Aanvullende suggesties

- Gebruik de introductieles waarin de leerlingen kennismaken met de vogels van Beleef de Lente en hun belangrijkste kenmerken.
- Gebruik het logboek waarmee de leerlingen een dagboek bijhouden over een van de vogelnesten van Beleef de Lente. Ze observeren het hele proces van de voortplanting van de vogel.

Kerdoelen

Sluit aan bij de volgende kerndoelen van het domein Oriëntatie op jezelf en de wereld:

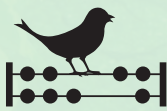
- Mens en samenleving, kerndoel **39**: De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu.
- Natuur en samenleving, kerndoel **40**: De leerlingen leren in de eigen omgeving veelvoorkomende planten en dieren onderscheiden en benoemen en leren hoe ze functioneren in hun leefomgeving; kerndoel **41**: De leerlingen leren over bouw van planten, dieren en mensen en over de vorm en functie van hun onderdelen.

Lesdoelen

- De leerlingen weten aan welke voorwaarden een vogel-nest moet voldoen.
- De leerlingen weten uit welke stappen het voortplantingsproces bestaat.
- De leerlingen weten uit welke onderdelen het lichaam van een vogel bestaat.
- De leerlingen weten hoe verschillende vogels eten, leven, communiceren, zich voortplanten en wat mogelijke bedreigingen zijn.
- De leerlingen verwonderen zich over het leven van de vogels in Nederland.
- De leerlingen vinden het belangrijk dat vogels beschermd worden.
- De leerlingen observeren een vogel en verwerken hun observaties in een logboek.
- De leerlingen nemen maatregelen om het leven van vogels in hun directe omgeving aangener te maken.

Aansluitende lessen

- Les: **vogelgeluiden**
- Onderzoekskaarten: *Eieren en nesten*, *Voedsel en snavels*, *Wonen en nestelen*, *Gevaren en bedreigingen*
- Logboek: **maak een Beleef de Lente-logboek**

Onderzoekskaart

Geluiden

Als je goed luistert, hoor je de vogels 's ochtends vanuit je bed al fluiten. Sommige roepen, andere zingen en fluiten. Sommige schreeuwen of kleppen zelfs. Maar waarom en wanneer maken vogels deze geluiden eigenlijk? Met deze onderzoekskaart leer je alles over de geluiden die een vogel maakt.

Bronnen

Bron 1A, nestcamera **koolmees**
 Bron 1B, nestcamera **slechtvalk**
 Bron 1C, nestcamera **ooievaar**
 Bron 1D, nestcamera **steenuil**
 Bron 2, **vogelgeluid**
 Bron 3A, basisfilmpje **koolmees**
 Bron 3B, basisfilmpje **slechtvalk**
 Bron 3C, basisfilmpje **ooievaar**
 Bron 3D, basisfilmpje **steenuil**

1. Welke vogel volg jij? Volg je nog geen vogel? Kies dan één van de volgende soorten:

Slechtvalk

Ooievaar

Steenuil

Koolmees

Gebruik bron 3A tot en met 3D. Bekijk het basisfilmpje van jouw vogel.

2. Gebruik bron 2. Welke geluiden maakt jouw vogel allemaal? (Fluit hij, krast hij, schreeuwt hij etc.)

3. Kun je het geluid nadoen?

4. Wat denk jij, maakt een vogel altijd hetzelfde geluid?

JA / NEE

omcirkel

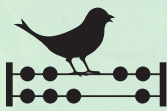
5. Gebruik bron 1A tot en met 1D. Bekijk het nest van jouw vogel.

Zijn er kuikens in het nest?

JA / NEE

omcirkel

Maken de kuikens veel geluid?

6. Als jij een kuikentje was, wat voor geluid zou je dan maken als je honger hebt?

7. En wat voor soort geluid maak je als je erg schrikt van iets?

Bonusvragen

8. Veel zangvogels zingen meestal alleen in de lente. Waarom is dat denk je?

9. Vogels maken verschillende geluiden. Wanneer maakt een vogel een speciaal geluid?

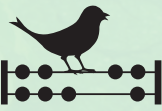
Maakt een vogel geluid:

omcirkel

• Als de vogel blij is?	JA / NEE
• Als er gevaar dreigt?	JA / NEE
• Als er slecht weer aankomt?	JA / NEE
• Als het mannetje een vrouwtje wil versieren?	JA / NEE
• Als het vrouwtje aandacht van het mannetje wil?	JA / NEE
• Als de vogel eten voor de kuikens komt brengen?	JA / NEE
• Als de vogel moe is en uitrust?	JA / NEE
• Als de vogel honger heeft?	JA / NEE
• Als hij zijn nest moet verdedigen tegen vijanden?	JA / NEE
• Als hij andere vogels wil begroeten?	JA / NEE
• Als hij andere vogels wil waarschuwen voor vijanden?	JA / NEE

Vogels in de klas

groep 1/2 3/4

Antwoorden onderzoekskaart

Geluiden

2. De ooievaar kleppert, de koolmees kan mooi zingen, de steenuil en de slechtvalk hebben een variatie aan (schreeuw)geluiden.
4. Bij de meeste vogels is er verschil in roep en zang: lok- of baltsroep (geluiden die vogels maken om een partner aan te trekken en over te halen tot paring), alarmroep (om de jongen en de partner op gevaar te wijzen), bedelroep (als jongen honger hebben en eten willen), contactroep (om familie- of groepsleden te laten horen waar ze zijn).
8. Mannetjes zingen in het voorjaar om vrouwtjes te lokken. Na de voortplanting is dat niet meer nodig en zingen de meeste vogels niet of veel minder. Sommige vogels beginnen in de herfst opnieuw te zingen en gaan daarmee door tot in de winter. Dit dient om het winterterritorium te verdedigen (en dus niet om te flirten).
9. Vogels maken verschillende geluiden:
 - als er gevaar dreigt
 - als het mannetje een vrouwtje wil versieren
 - als de vogel eten voor de kuikens komt brengen
 - als de vogel honger heeft
 - als de vogel zijn nest moet verdedigen tegen indringers (andere mannetjes van dezelfde soort)
 - als de vogel andere vogels en jongen wil waarschuwen voor vijanden